

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

2014.

BEVEZETÉS

Az Eszközök és Források Értékelési Szabályzatának (továbbiakban: szabályzat) elkészítésének célja, hogy a számvitelről szóló többször módosított 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Szt.), valamint az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 4/2013.(I.11)Kormányrendeletben (továbbiakban: Új Áhsz.) rögzített előírások alapján meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel az FM Közép-Magyarországi Agrár-szakképző Központ, Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium, Budapest (a továbbiakban: KASZK) eszközeinek és forrásainak mérlegértékét megállapítja.

Az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve ellentmondó körülmény, tényező nem áll fenn.

Az értékelési szabályzat a következő témákhoz kapcsolódóan tartalmaz előírásokat:

- A mérlegben szereplő eszközök értékelésének általános szabályához;
- Az eszközök bekerülési értékének tartalmához;
- Térítésmentesen átvett eszközök, ajándékként, hagyatékként kapott eszközök, a többletként fellelt eszközök, valamint a követelések fejében átvett eszközök értékeléséhez;
- Az egyes eszközök értékeléséhez;
- Az egyes források értékeléséhez.

A KASZK a szabályzat összeállítása során figyelemmel volt a Számviteli Politika előírásaira, valamint a következetesség, a lényegesség és a világosság elvére is.

Az Új Áhsz. előírásai alapján a mérlegben kimutatott eszközöket és forrásokat értékelni kell, mely értékelés a mérlegtételek valódiságát biztosítja.

A KASZK mérleg-összeállításának, illetve ezáltal a mérlegtételek értékelésének alapja is:

- egyrészt a KASZK nyilvántartásaiban szereplő eszközök és források értéke, valamint
- a tagintézmények által nyilvántartott és kezelt eszközök és források értéke, valamint az azokban bekövetkező változások alapján készített feladások, melyek tartalmáért és megalapozottságáért az adott feladást készítő tagintézmény a felelős.

A KASZK Központ a tagintézmények által kezelt és nyilvántartott eszközök és források értékelését nem végzi el, az adott tagintézmény feladata e szabályzatban rögzítetteknek megfelelően. Az adott tagintézmény az általa elvégzett értékelés alapján feladást készít a KASZK felé – ennek tartalmáért és megalapozottságáért a feladást készítő tagintézmény a felelős – mely alapján az adott eszköz, illetve forrás a mérlegben kimutatásra kerül.

A jelen szabályzatban meghatározottak szerinti értékelés alapján kerülnek a mérlegbe a KASZK és a tagintézmények által nyilvántartott eszközök és források.

Az előzőekben ismertetettek alapján a mérlegtételek értékelésének alapját képezik ezáltal:

- egyrészt a KASZK jelen szabályzatában előírtak alapján a saját maga által kezelt és nyilvántartott eszközök és források értékeléseinek bizonylatai, valamint

-
- a tagintézmények által kezelt és nyilvántartott eszközök és források esetében a tagintézmények által – e szabályzatban meghatározott módon – elvégzett értékelésekről készített feladások, amelynek tartalmáért és megalapozottságáért az adott feladást készítő tagintézmény a felelős.

A KASZK az eszközeit és forrásait:

- a szabályzatban foglaltak szerint minősíti,
- az itt leírt értékelési elvek szerint veszi fel a nyilvántartásokba,
- a mérlegben a – Leltározási-, Leltárkészítési és Selejtezési Szabályzatban leírtak szerint – leltározással, egyeztetéssel végrehajtott ellenőrzés után, a szabályzatban foglaltak szerint egyedi értékelés után szerepelteti. Csoportos értékelés csak az e szabályzatban foglaltak szerint lehetséges.

A szabályzat, illetve ezzel együtt az értékelési elvek, módszerek csak akkor változtathatóak meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell.

A jelen szabályzat főbb irányainak meghatározásáért a KASZK főigazgatója, a szabályzat elkészítéséért, és aktualizálásáért a KASZK gazdasági főigazgató- helyettese felelős, kiegészítve azzal, hogy amennyiben a KASZK tagintézményeinél olyan eset merül fel, amely a szabályzat tartalmának aktualizálását, kiegészítését vonja maga után, azt a KASZK gazdasági főigazgató- helyettese felé a tagintézmény vezetője köteles jelezni a tagintézmény gazdasági csoportvezetőjének közreműködésével.

A szabályzatban foglaltak maradéktalan végrehajtásáért a KASZK Központ esetében a KASZK gazdasági főigazgató- helyettese, a tagintézmények esetében adott tagintézmény gazdasági csoportvezetője felelős.

Módosításra akkor van szükség, illetve lehetőség, ha azt a törvényi, illetve az államháztartási számviteli kormányrendeleti előírások megváltoztatnak, vagy a korábbi szabályzathoz képest olyan lényegi változás következik be, amely a változtatást szükségessé teszi.

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

I.1. Az értékelési szabályzat célja

Az eszközök és kötelezettségek értékelésére vonatkozó döntéseket, valamint azok gyakorlati végrehajtását szolgáló értékelési módokat és eljárásokat az értékelési szabályzatban kell összefoglalni. Ennek megfelelően az értékelési szabályzat főbb céljai a következők:

- meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel a KASZK rögzíti az eszközei és a forrásai értékét;
- egyértelműen rögzítésre kerüljenek – a KASZK sajátosságainak figyelembevételével – azon eszközei és kötelezettségei értékelési gyakorlata, amelyek esetében az Szt. és az Áhsz.

felhatalmazása alapján a költségvetési szerv számviteli-politikai döntésén alapul az értékelés;

- az értékelési módszereknek minden tagintézmény minden érintett gazdasági szakember számára a KASZK-on belül egyértelműnek kell lennie;
- tájékoztatás nyújtása a belső, illetve a külső ellenőrzés számára a KASZK könyvvezetési és beszámoló készítési kötelezettsége során követett értékelési gyakorlatról.

I.2. Az értékelési szabályzathoz kapcsolódó fogalmak

- **Értékelés:** az eszközök és a források
 - = könyvviteli nyilvántartásba vételhez alkalmazott értékének és
 - = az éves beszámoló mérlegbe kerülő értékének meghatározását jelenti.
- **Minősítés:** döntés az adott eszköz, befektetett eszközök, illetve forgóeszközök, azon belül az egyes eszközcsoportok közé való besorolásáról, valamint a kötelezettségeknek a hosszú- vagy rövid lejáratúvá való elkülönítéséről.
- **Felújítás:** az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. Felújítás és korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes része az eredetitől eltér, megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli.

A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely állapot már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti.

Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egyszerre történő elvégzése, függetlenül a kiadások nagyságától.
- **Karbantartás:** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.
- **Bekerülési érték:** az a ráfordítás, amely az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig a raktárba történt beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható. A bekerülési érték tehát az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételárat, a szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, a beszerzéssel kapcsolatos közvetítői kiadásokat, a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat (a beszerzéskor fizetett fogyasztási adót, jövedéki adót) és a vámterhet (vámot, vámpótlékot, vámkezelési díjat) foglalja magában.

-
- **Vételár:** a belföldi szállítónak a megrendelés szerinti termék szállításáért, illetve a szolgáltatás nyújtásáért számlázott és a szerv által elfogadott és kiegyenlített forintérték.

I.3. Az értékelés általános szabályai

Az eszközök és források értékelésénél a Számviteli politikában rögzített vállalkozás folytatás elve, az egyedi értékelés, a valódiság és az óvatosság elvét kell alapul venni.

Az előző évi mérlegkészítésnél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatóak meg, ha a változást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változások állandónak, tartósnak minősülnek. Ebben az esetben a változást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell.

Az eszközöket és kötelezettségeket leltározással, egyeztetéssel ellenőrizni és egyedileg értékelni kell.

Az egyes mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, a mérlegkészítés napjáig bekövetkezett és ismertté vált.

I.4. Az eszközök és források értékelése

- A mérlegtételek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. §-át kell alkalmazni.
- Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, értékpapírokat, készleteket csoportosan is nyilván lehet tartani. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.
- A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
- Ha Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást az Szt. 60. § (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni.

A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével. Az értékhelyesbítést külön kell kimutatni az eszközök értékhelyesbítésének forrásával azonos összegben.

A mérlegben a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, elkülönítve azok értékcsökkenését, értékvesztését és értékhelyesbítését. A koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök után a terven felüli értékcsökkenést a koncesszió jogosultja, a vagyonkezelő adatszolgáltatása alapján kell megállapítani.

A mérlegben a részesedéseket, tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével. Az értékhelyesbítést külön kell kimutatni az eszközök értékhelyesbítésének forrásával azonos összegben.

A mérlegben az értékpapírok között kimutatott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt a bekerülési értéken lehet kimutatni mindaddig, amíg a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor várhatóan a névértéket és a felhalmozott kamatot megfizeti.

A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérlegben a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket, növendék-, hízó és egyéb állatokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérlegben a pénzeszközöket a mérleg fordulónapján a pénztárban lévő, a fizetési számlához kapcsolódó számlakivonatban szereplő értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérlegben a követeléseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérlegben az aktív időbeli elhatárolásokat és a forrásokat a könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A külföldi pénzürtékre szóló részesedések, értékpapírok, a valutapénztárban lévő valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, valamint a követelések és kötelezettségek – egyezően a költségvetési számvitelben meghatározott értékkel – mérlegben szereplő értékét a mérleg fordulónapjára vonatkozó, a 20. § (3) és (4) bekezdése szerinti devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell meghatározni.

II. Eszközök értékelésének szabályai

Az eszközök, befektetett eszközzé vagy forgóeszközzé történő minősítését kizárólag az eszköz használhatósága, rendeltetése, továbbá a tervezett használati idő alapján kell meghatározni. Az egy éven túl használatos eszközöket a befektetett, az egy évnél rövidebb ideig használandó eszközöket pedig a forgóeszközök közé kell besorolni.

Amennyiben az eszközök használata, rendeltetése a besorolást követően megváltozik, mert az eszköz a tevékenységet, a működést tartósan már nem szolgálja vagy fordítva, akkor azok besorolását meg kell változtatni; a befektetett eszközt át kell sorolni a forgóeszközök közé vagy fordítva.

II.1. Immateriális javak minősítése

Immateriális javak közé csak a tartós, egy évnél hosszabb feladatellátást szolgáló nem materiális eszközöket kell felvenni értékhatárra való tekintet nélkül. A 200 ezer forint egyedi bekerülé-

si érték alatti vagyoni értékű jogokat és szellemi termékeket kísértékű tárgyi eszközként kell szerepeltetni.

Tárgyi eszközzé az egy évnél hosszabb ideig használható és használatra tervezett eszközöket egyedileg kell minősíteni. A 200 ezer forint egyedi bekerülési érték alatt kis értékű tárgyi eszközöket a beszerzéskor dologi kiadásként kell elszámolni. A költségvetési év végéig használatba nem vett (raktáron lévő) kis értékű tárgyi eszközöket a mérlegben a beruházások között kell kimutatni. A 200 ezer forintos értékhatár valamennyi aktiválandó kiadással együtt értendő, pl. szállítási költség, le nem vonható áfa stb.

Azokat az eszközöket, amelyek több, külön-külön nem működtethető, de egymással cserélhető, össze nem épített darabból állnak, egyedileg kell forgóeszközzé vagy tárgyi eszközzé (kis értékű tárgyi eszközzé) minősíteni. Jellemzően a számítástechnikai eszközöket (számítógép, monitor, billentyűzet stb.) önállóan minősítjük.

Azokat a tárgyasult eszközöket, amelyek a tevékenységet egy évnél rövidebb ideig szolgálják, beszerzéskor a dologi kiadások között, készletbeszerzésként számoljuk el. A mérlegben csak a raktári új készletek értéke szerepelhet.

Azokat a tárgyi eszközöket, amelyeket rendeltetészerűen nem tudunk használni, a számviteli előírásoknak megfelelően a forgóeszközök közé vezetjük át.

Az immateriális javak és tárgyi eszközök állománynövekedését követően az eszközt a KASZK üzembe helyezi. Ezen üzembe helyezés dokumentuma a Forrás SQL rendszer által előállított dokumentum.

A KASZK által beszerzett, üzembe helyezett immateriális javak és tárgyi eszközök állományba vételének, illetve az üzembe helyezést követően az értékcsökkenés elszámolásának nem feltétele az, hogy az adott eszköz beszerzéséről a beruházási szállító által kiállított és megküldött számlát akár részben, akár egészben a KASZK kiegyenlítse. Az állományba vétel feltétele az, hogy az adott eszközt rendeltetészerűen használatba vegyék, üzembe helyezték.

II.2. Tárgyi eszközök minősítése

A tárgyi eszközöket a mérlegben nettó érteken - bekerülési (beszerzési, elállítási költségek) érték és az értékcsökkenés különbözeteként – kell szerepeltetni.

A tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetészerű használatához szükséges, a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben, vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett tartozékok, tartalék alkatrészek értéke része a tárgyi eszközök bekerülési értékének, s azok nyilvántartása együtt történik. Beépítésükig viszont értékcsökkenés nem számolható el.

Külön tárolás esetén az eszközöket egyedileg kell nyilvántartani.

Az eszközök értékelésére az általános szabályokat kell alkalmazni. A 200.000 forint egyedi beszerzési, előállítási érték alatti kis értékű tárgyi eszközöket a KASZK egyösszegű kiadásként számolja el. Az év végen még raktáron lévő új kis értékű eszközök értékét a 21. Készletek számlacsoportba kell átvezetni.

Tárgyi eszközökre terven felüli értékcsökkenést csak a Számviteli Politikában meghatározott esetben lehet elszámolni.

II.3. Beruházásokra, immateriális javak beszerzésére adott előlegek értékelése

Ezen előlegeket az átutalt - levonható előzetes forgalmi adót nem tartalmazó - összegben kell értékelni.

Csoportos nyilvántartás csak az ugyanazon a napon, ugyanazon az egységáron megvásárolt, azonos típusú, használati értékű, fajtájú, méretű eszközök esetében lehetséges. **A csoportos értékelés** addig az időpontig történhet, amíg valamennyi eszköz értéke az eredeti rendeltetésnek megfelel, és emiatt értékvesztést valamelyikükénél nem kell elszámolni. Amennyiben erre sor kerül, a csökkentett értékű eszközöket elkülönítetten egyedileg kell nyilvántartani.

II.4. Értékcsökkenés elszámolása

Terv szerinti értékcsökkenés

Az immateriális javak, a tárgyi eszközök és az üzemeltetésre, kezelésre átadott vagyonekezelésbe vett eszközök után negyedévente az Áhsz.-ben meghatározott leírási kulcsok alapján, a tényleges használatnak megfelelően terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni, az éves szintű leírási kulcsok alapján számított összegben.

Az alkalmazandó tervszerinti értékcsökkenés leírás kulcsai a következők:

– alapítás-átszervezés aktivált értéke	20 %
– vagyoni értékű jogok	16 %
– szellemi termékek	33 %
– épületek és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	2 %
– építmények és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	3 %
– gépek, berendezések és felszerelések, kivéve számítástechnikai és ügyvitel technikai eszközök	14,5 %
– számítástechnikai és ügyvitel technikai eszközök	33 %
– járművek	20 %

A tenyészállatok értékcsökkenését a bekerülési (beszerzési, előállítási) érték alapulvételével, - figyelembe véve a tenyészidőt, tartási időt – az alábbi lineáris kulcsok alkalmazásával állapítja meg a KASZK:

Szarvasmarha	20 %
Ló	33 %
Sertés	33 %
Juh	20 %
Baromfi	100 %

A negyedév utolsó napján elszámolt értékcsökkenéssel együtt számoljuk el az értékcsökkenést akkor, ha már nem marad meg egy negyedéves értékcsökkenés, vagy a maradvány az 5 000 Ft-ot nem haladja meg.

A szellemi termékeknél és a számítás- és ügyvitel technikai eszközöknél az értékcsökkenés maradványt (1 %-ot) az utolsó negyedév értékcsökkenésével együtt számoljuk el.

Nem számolható el a terv szerinti értékcsökkenés a földterület, a telek bekerülési értéke után, az üzembe nem helyezett beruházásoknál, a képzőművészeti alkotásoknál, az állami készleteknél, tartalékoknál, illetve az olyan egyéb eszközöknél, amely értékéből a használat során sem veszít, illetve amelynek értéke – különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan – évről évre nő.

A KASZK vállalkozási tevékenységet nem végez, az értékcsökkenést kizárólag alaptevékenységéhez számolja el.

Nem lehet terven felüli értékcsökkenést elszámolni:

- már nullára leírt eszközök után (ezeket az eszközöket – hasonlóan az előző évi elszámoláshoz – a 0-ig leírt főkönyvi számlákon kell kimutatni),
- felügyeleti szervi döntés alapján, ha az eszköz könyv szerinti értéke magasabb a piaci értékénél, akkor a KASZK nem él az értékhelyesbítéssel,
- abban az esetben, ha a nyilvántartott nettó érték kevesebb, mint az egy évi terv szerinti értékcsökkenés összege (saját döntéstől függően).

KASZK-nak nincsenek részesedései. Szabályzatunk a részesedéseket nem taglalja.

II.5. Készletek értékelése

A vásárolt új készleteket (anyag, áru) átlagos (súlyozott) beszerzési áron, a saját előállítású készleteket előállítási közvetlen önköltségen kell értékelni és a könyvekben, mérlegben szerepeltetni.

A bekerülési érték részét képezi a tárgyi adómentes tevékenységhez beszerzett készletek előzetesen felszámított általános forgalmi adója.

A szállítási és rakodási költség akkor része a beszerzési költségnek, ha egyedileg hozzárendelhető az adott készlethez.

A le nem vonható általános forgalmi adó, a bizományi díj, a vámköltség és más vámtéher a beszerzési ár része.

A követelés fejében átvett készletet, a kiváltott követelés összegével azonosan, a többletként fellelt, ajándékként, hagyatékként kapott eszközöket piaci, forgalmi értékben kell a könyvekbe felvenni.

A könyvviteli mérlegben értékben nem mutathatók ki a használt (használatra kiadott) készletek, ideértve a térítésmentesen átvett, használt készleteket is.

A befektetett eszközök közül azokat az eszközöket, amelyek a tevékenységet, a működést tartósan már nem szolgálják, ezért értékesítésre kerülnek, a készletek köze át kell sorolni és piaci értéken (várható eladási ár) kell értékelni.

A készleteknél értékvesztés akkor számolható el, ha eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, felhasználása, értékesítése kétségesse vált, ha feleslegessé vált, vagy - a könyv

szerinti értéke jelentsen és tartósan, magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke. Az értékvesztés addig a mértékig számolható el, míg a készletérték megfelel a mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor ismert reális piaci értéknek.

II.6. Befektetett pénzügyi eszközök minősítése

A befektetett pénzügyi eszközök esetében a minősítést minden esetben a befektetési cél – tartós vagy nem tartós – határozza meg.

A befektetett pénzügyi eszközök és értékpapírok közül:

- az adott kölcsönök közül az éven túli követelések törlesztő részleteit a befektetett pénzügyi eszközök, a költségvetési évet követő évben esedékes összegeket a forgóeszközök között mutatjuk ki a mérlegben,
- a kötelezettségek közül a költségvetési évet követő évben esedékes törlesztő részleteket a rövid-, az azon túl esedékes összegeket pedig a hosszúlejáratú kötelezettségek között szerepeltetjük a mérlegben.

II.7. A követelés fejében átvett eszközök minősítése

A követelés fejében átvett eszközök minősítésére is az előzőekben leírt szabályok vonatkoznak. Amennyiben a KASZK követelés fejében eszközt – beleértve az ingatlanokat is – vesz át, a minősítés az arra jogosult vezető döntésétől függően:

- ha valamely tevékenységhez tartósan használatra kerül, a befektetett eszközök,
- ha egy éven belüli használatra vagy értékesítésre kerül, a forgóeszközök közé
- kell felvenni.

II.8. Felelősség a minősítés végrehajtásáért

KASZK Központ esetében a KASZK gazdasági főigazgató- helyettese, a tagintézmények esetében adott tagintézmény gazdasági csoportvezetője felelős a minősítés végrehajtásáért.

Az eszközök tárgyi eszközök vagy forgóeszközök közé történő besorolását a pénzügyi forrás meghatározásával egyidejűleg kell végrehajtani.

A követelések fejében átvett eszközöket, ha jogszabály, szerződés, megállapodás eltérően nem rendelkezik, akkor a kiváltott követelések összegével azonos összegben kell értékelni.

Azokban az esetekben, amikor az értékelés forgalmi, piaci értéken történik, **a forgalmi, piaci érték:**

- Új eszközöknél az azonos vagy hasonló rendeltetésű, használati értékű, minőségű és árfekvésű eszköz katalógusokban, árlistákban szereplő, illetve bolti ára. Amennyiben jelentős eltérés tapasztalható az egyes forgalmazók által alkalmazott árak között, ezek átlagát kell forgalmi értéknek tekinteni. Előzőek hiányában forgalmi érték a jogosítvánnyal rendelkező vagyonértékelő által meghatározott érték, ha az eszköz egyedi értéke, vagy menyisége jelentős nagyságrendű. Jelentős a nagyságrend, ha az eszköz egyedi értéke vagy az

eszközök összértéke várhatóan eléri a 200 000 Ft-ot. Ezen értékhatár alatt forgalmi érték a becsült érték.

- Használt eszközöknél a használtcikk kereskedők által alkalmazott eladási ár, ennek hiányában a vagyoneértékelő által meghatározott vagy a becsült érték, az új eszközöknél említett feltételekkel.

A térítésmentesen átvett hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat piaci, forgalmi értéken kell felvenni a mérlegbe.

Amennyiben az eszköz üzembe helyezése megtörtént, de a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes adóhatóság nem állapította meg, és ezért a pénzügyi rendezés sem teljesülhetett, akkor az adott eszközt a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni és a negyedév végén állományba venni. Az így meghatározott érték és a későbbiekben ténylegesen fizetett összeg közötti különbözettel a bekerülési értéket módosítani kell.

A mérlegben kimutatott értékeket leltárral kell alátámasztani. A leltározás végrehajtására vonatkozó konkrét szabályokat a KASZK "Leltározási-, Leltárkészítési és Selejtezési Szabályzat"-a tartalmazza.

Nem kell a mérlegben kimutatni a külön jogszabály alapján szakmai nyilvántartásban szereplő képzőművészeti alkotásokat, régészeti leleteket, kép- és hangarchívumokat, gyűjteményeket, egyéb eszközöket.

II.9. Követelések

A követeléseket – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – az elfogadott, az elismert összegben a tőkeváltozással szemben kell nyilvántartásba venni.

Követelések között kell kimutatni:

- azokat a szerződésekből jogszerűen eredő, pénzértékben kifejezett (és kiszámlázott) – általános forgalmi adót is tartalmazó – fizetési igényeket, amelyek a KASZK által már teljesített és az igénybe vevő által elfogadott, elismert termékértékesítéséhez, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódnak (vevők);
- az adósokkal szembeni követeléseket, melyek a KASZK alaptevékenysége keretében a külön jogszabályokban meghatározott és általa előírt, még be nem folyt összegek
- a rövid lejáratú kölcsönöket, visszerhesen átadott pénzeszközöket;
- az előzőekben nem nevesített egyéb követeléseket, így a
- a munkavállalókkal szemben előírt különféle követeléseket,
- a költségvetéssel szembeni követeléseket,
- a tartósan adott kölcsönből a mérleg fordulónapot követő egy éven belül esedékes részleteket,
- az egyéb hosszú lejáratú követelésekből a mérleg fordulónapot követő egy éven belül esedékes részleteket,

-
- a nemzetközi támogatási programok miatti követeléseket,
 - a támogatási programelőlegeket,
 - a szabálytalan kifizetés miatti követeléseket (ideértve a jogalap nélkül felvett támogatások, ellátások miatti követeléseket is),
 - a garancia- és kezességvállalásból származó követeléseket,
 - a különféle egyéb követeléseket.

Elismert a jogszabályon alapuló követelés amennyiben jogszabály, határozat biztosítja az elismerettséget, még akkor is, ha az adós vitatja azt.

Az eredetileg elismert, de az utólag vitatott követelést a könyvekből ki kell vezetni. A vitatott követeléseket csak a 0 számlaosztályban lehet kimutatni, a mérlegben értékkel nem szerepelhet.

A vevőnként, az adósonként kisösszegű követelések könyvvitelben elkülönített csoportjára, a vevők, az adósok együttes minősítése alapján – ide nem értve az egyszerűsített értékelési eljárás körébe vont kisösszegű követeléseket – az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható, egy összegben elszámolható, elkülönítetten kimutatható. Ez esetben a következő évi mérleg fordulónapi értékeléskor a vevőnként, adósonként kisösszegű követelések – hasonló módon megállapított – értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a csoport szintjén mutatkozó különbözetet – előjelének megfelelően – a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszairásaként kell elszámolni.

Az adók módjára behajtandó köztartozásokkal kapcsolatos követelések értékelése során az értékvesztés összege az adósok együttes minősítése alapján egyszerűsített értékelési eljárással (azok csoportos értékelésével) is meghatározható.

Az előző bekezdés szerinti követelések esetében az értékvesztés összegét legalább negyedévenként kell megállapítani azzal, hogy az értékvesztést, illetve annak visszairását tételesen nem kell megállapítani.

Az egyes minősítési kategóriákhoz rendelt, a várható megtérülésre vonatkozó százalékos mutatók meghatározását a követelés-beszédés eredményeinek előző év(ek)re vonatkozó tapasztalati adatai alapján kell kialakítani.

Az áruszállításból és szolgáltatásnyújtásból származó követelések tartozásai közé a mérlegben a beszámolási évben teljesített értékesítések, nyújtott szolgáltatások vevő által elismert, számlázott, áfát is tartalmazó forintösszeget kell felvenni.

A vevő által történő elismerés dokumentumai:

- az eszközök és források leltározási és leltárkészítési szabályzatban meghatározott fordulónapra vonatkozóan kiküldött, és a vevők által elfogadott egyeztető levél (a vevők által elfogadottnak minősül a követelés, ha az egyeztető levélre a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, vagy elfogadó válasz érkezik), az adós által el nem ismert követelést a zárlati tételek elszámolása során át kell vezetni a „0” számlaosztályba,
- a mérleg fordulónapját követő, de a beszámoló elkészítését megelőző pénzügyi teljesítés a vevő részéről.

Az adósok és vevők tartozását, azok megfizetését folyamatosan figyelemmel kell kísérni, mert a lejárt fizetési határidejű követelések behajtására a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

Az adósok, vevők minősítése során vizsgálni kell a vevő, adós jövedelmi helyzetét, fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát, továbbá azt, hogy a vonatkozó szerződés alapján garancia érvényesítésére van-e mód és esély, csődeljárást, felszámolási eljárást indítottak-e vele szemben, ha igen, a követelés milyen mértékű kielégítésére lehet számítani.

Az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont követelések értékelési elveinek meghatározása során az adósokat minősíteni kell:

- folyamatosan működő adósok,
- folyamatos működésükben korlátozott adósok (pl. felszámolás alatt lévő, csődeljárás alá vont, végelszámolás alatt lévő, jogutód nélkül véglegesen megszűnt, stb.).

A folyamatosan működő adósokkal szembeni adóköveteléseket lejáratauk szerint tovább kell csoportosítani:

- 90 napos,
- 91-180 napos,
- 181-360 napos,
- 360 napon túli.

Ezen időszakok követeléseinek változása alapján kell azt a százalékos értékvesztést megállapítani, amit egy negyedév vonatkozásában a KASZK el kíván számolni. A tárgynegyedévben elszámolt értékvesztésével egyidőben a korábban elszámolt értékvesztést ki kell vezetni.

A főkönyv és az analitikus kimutatások egyeztetésénél különös figyelmet kell fordítani azokra a tételekre, melyek az analitikus nyilvántartásban változatlanul szerepelnek, a főkönyvben pedig már az előző év(ek)ben, esetleg év közben kivezetésre kerültek, és átvezették azokat a főkönyv 0-s számlaosztályába. Pl.

Behajthatatlan követelés az a követelés,

- amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi,
- amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott kis összegű követelések tekintetében, amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a végrehajtás veszteséget eredményez, vagy növeli a veszteséget), illetve amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,
- amelyet a bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell, melynek alapján a KASZK háromszori eredménytelen felszólítás után behajthatatlanná nyilvánítja a követelés, figyelemmel az érvényes felügyeleti szervi előírásokra.

Amennyiben a KASZK a követelést behajthatatlanná nyilvánította, azt a könyvviteli mérlegben nem lehet kimutatni, azt hitelezési veszteségként a saját tőkével szemben le kell írni, kivéve a munkabérelőleg és az elszámolásra adott előleg értékvesztését, amit végleges kiadásként kell elszámolni.

Az egyedileg értékelt követelések esetében értékvesztést kell elszámolni az adós, a vevő minősítése alapján a költségvetési év december 31-én fennálló és a beszámoló készítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél a beszámoló készítéskor rendelkezésre álló információk alapján.

A minősítést egyedi értékelés alapján évente legalább egyszer a mérlegkészítést megelőzően el kell végezni.

Az egyedi értékelés alapján elszámolható értékvesztést a következő mértékben kell meghatározni és elszámolni:

- 90 napos késedelem esetén a követelés 20 %-a
- 91 – 180 napos késedelem esetén a követelés 30 %-a
- 181 – 360 napos késedelem esetén a követelés 50 %-a
- 360 napon túli késedelem esetén a követelés 70 – 100 %-a

II.10. Pénzeszközök

A mérlegben a forintra szóló bankszámlák értékét a könyvekben szereplő összeggel egyezően, az év utolsó napján a bankszámlán lévő forint összegben, a banki értesítővel egyezően kell szerepeltetni.

A házipénztár mérlegben szereplő értéke a főkönyvi könyvelésben a házipénztár főkönyvi számlán lévő, a napi vagy az időszakai pénztárjelentéssel és a december 31-i tényleges pénzkészlettel egyező forint összeg.

A mérlegben a forintra szóló bankszámlák értékét a könyvekben szereplő összeggel egyezően, az év utolsó napján a bankszámlán lévő forint összegben, a banki értesítővel egyezően kell szerepeltetni.

Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek forintértékének meghatározása

A könyvviteli mérlegben a devizaszámlán lévő devizát a költségvetési év mérleg fordulónapjára vonatkozó – az Szt. 60. §-a szerinti – devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni, amennyiben a mérleg fordulónapi értékelésből adódó különbözetnek a külföldi pénzürtékre szóló eszközökre, kötelezettségekre gyakorolt hatása a KASZK számviteli politikájában meghatározottak szerint jelentős összegű.

A devizaszámlán lévő devizának, továbbá a költségvetési év mérleg fordulónapjára vonatkozó – az előzőekben meghatározott – értékelése előtti könyv szerinti értéke és az értékelés kori forintértéke közötti különbözetet, amennyiben az összevontan jelentős összegű:

– a devizaszámlán lévő deviza árfolyamvesztését az egyéb folyó kiadások között, az árfolyamnyereséget az intézményi működési bevételek között kell elszámolni.

III. FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSÉNEK SZABÁLYAI

III.1. Saját tőke induláskori értéke:

Saját tőkeként kell kimutatni a központi költségvetési szervek által kezelt nemzeti vagyont, illetve egyéb jogszabály alapján az államháztartás szervezete tulajdonát képező vagyon eszközeinek a forrását, amely korábbi költségvetési vagy egyéb felhalmozásból, juttatásból képződött, illetve folyamatos tőkeváltozásból ered.

III.2. Tartalékok

Tartalék az előirányzat- maradvány, amely a módosított előirányzatok és azok teljesítésének különbözete.

A tartalékokat egyeztetett nyilvántartás szerinti értéken kell a mérlegben szerepeltetni. Értékét a beszámoló egyes űrlapjaira előírt egyezőségek szempontjából is vizsgáljuk.

III.3 Kötelezettségek

A kötelezettségeket áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók) és egyéb rövidlejáratú kötelezettségek tagolásban kell a mérlegben kimutatni.

Az áruszállításból, a szolgáltatásteljesítésből származó, általános forgalmi adót is tartalmazó, a mérleg fordulónapjáig esedékes kötelezettségeket a KASZK által elismert, számlázott összegben kell kimutatni mindaddig, amíg az kiegyenlítésre nem került.

Az ilyen jellegű kötelezettségek mérlegben történő szerepeltetésének nem feltétele, hogy a számla készítésének időpontja a mérleggel lezárt évben legyen. Minden olyan számlának meg kell jelenni a mérlegben, amely a beszámoló készítésének – számviteli politikában meghatározott – időpontjáig megérkezik a KASZK-hoz, és a teljesítés a mérleggel lezárt évben megtörtént.

Nem kell a kötelezettséget a mérlegben kimutatni, ha arról a szállító, szolgáltató írásban lemond, vagy ha a kötelezettség törvényi rendelkezés alapján elévült.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között a mérlegben elkülönítetten kell kimutatni, pl.: a munkavállalókkal szembeni kötelezettségeket,

– a költségvetéssel szembeni kötelezettségeket,

– a szabálytalan kifizetések miatti kötelezettségeket.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségeket az egyeztetett könyv szerinti értékben, illetve a név szerinti analitikus nyilvántartásban szereplő összeggel megegyező értéken kell a mérlegben szerepeltetni.

A mérlegbe a szállítók közé az egyeztetett analitikus nyilvántartás adataiból, a tárgyév december 31-ig teljesített áruszállításokról és szolgáltatásnyújtásokról megküldött számlák általános forgalmi adót is tartalmazó összegét tüntetjük fel. A mérlegben való szerepeltetésnek nem feltétele, hogy a számla kiállításának időpontja a beszámolási évben legyen. Minden olyan számlát be kell állítani, amely a beszámoló készítésének időpontjáig megérkezik, és az áruszállítás illetve a szolgáltatásnyújtás teljesítése a tárgyévben megtörtént. A szállítói kötelezettségeket az Áhsz. előírásainak megfelelően, a pénzügyi teljesítés forrása szerint csoportosítva kell a mérlegbe beállítani, azaz:

- tárgyévi költségvetést terhelő szállítók
- tárgyévet követő évet terhelő szállítók.

Költségvetéssel szembeni kötelezettségként a KASZK csak olyan (be)fizetési kötelezettségeket mutathat ki, amelyeknek az esedékességi ideje a tárgyév végéig lejárt. Nem mutatható ki költségvetéssel szembeni kötelezettségként a központi költségvetésből kapott állami hozzájárulások, támogatások év végi elszámolása során a pénzmaradvány-, az előirányzatmaradványkimutatásban a korrekciós tételek között kimutatott visszafizetési kötelezettség. A nettó finanszírozás körébe tartozó államháztartás szervezetei ugyancsak nem mutathatnak ki adóhatósággal szembeni (szja, tb-járulék, munkaadói, munkavállalói járulék stb.) kötelezettségeket, és nem vehető fel munkavállalókkal szembeni kötelezettségként a mérlegbe a december hónapra járó, de a következő költségvetési évben esedékes személyi juttatás összege sem.

IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉS

A jelen szabályzat 2014. november 01-től lép hatályba. A tárgyra vonatkozó minden korábbi szabályozás hatályát veszti.

Kelt: 2014. október 27.

Jóváhagyja és hatályba lépteti:

Gál Ferenc
KASZK főigazgató